

**UCHWAŁA NR III/25/2015
RADY GMINY PRZODKOWO**

z dnia 26 lutego 2015 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2015-2017

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. 2013r., poz. 594 z późn. zm.) i art. 176 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2013r., poz. 135 z późn. zm.) Rada Gminy Przodkowo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2015-2017, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Przodkowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Przodkowo

Dariusz Toporek

**Program Wspierania
Rodziny w Gminie Przodkowo
na lata 2015 – 2017
Przodkowo, styczeń 2015**

Spis treści

1. Wstęp
2. Podstawy Prawne
3. Diagnoza Społeczna
4. Założenia Programu
Ochrona i wsparcie rodziny naturalnej
Permanentne doskonalenie form i metod wsparcia rodziny
Charakterystyka sytuacji rodzin
5. Adresaci Programu
6. Cele Programu
7. Zasoby
8. Przewidywane Efekty
9. Źródła finansowania
10. Monitoring i Ewaluacja
11. Podsumowanie

1. Wstęp

Potrzeby dotyczące wspierania rodziny są złożone i wymagają kompleksowych oraz interdyscyplinarnych przedsięwzięć mających na celu podniesienia jakości życia rodziny.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminę obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt. 1 w/cyt. Ustawy do zadań gminy należy opracowanie i realizacja 3 letnich programów wspierania rodziny. Opracowany Gminny Program Wspierania Rodziny jest jednym z elementów realizacji postanowień ustawy.

Przystępując do opracowania programu kierowano się zasadą podmiotowości rodziny i dziecka, uwzględniając jego prawo do wychowania w rodzinie biologicznej.

Program jest zgodny z założeniami koncepcji:

- 1) „wzmocnienia” rodziny poprzez wielokierunkowe wspieranie jej w realizowaniu podstawowych funkcji w środowisku lokalnym co sprawia, że staje się ona „wydolniejsza” w realizowaniu funkcji opiekuńczych i zapobiega to często umieszczaniu dzieci w rodzinnych formach opieki zastępczej.
- 2) Tworzenia najkorzystniejszych warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w rodzinach w rodzinach biologicznych i wychowujących się w różnych formach rodzinnej opieki zastępczej.

Program zakłada kompleksowe i zintegrowane działania „usług społecznych” oraz innych instytucji na rzecz dziecka i jego rodziny. Cele programu są zgodne z celami Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Przodkowo.

Zadania przewidziane do realizacji wskazujące sposoby eliminowania problemów, zaplanowane są na okres 3 lat od 2015 r. do 2017 r. Powoduje to konieczność sukcesywnego (rocznego) rozplanowania przewidzianych do realizacji zadań, w kolejnych latach i określenia niezbędnych nakładów finansowych. Bardzo istotny też będzie stały monitoring i ewaluacja realizacji zadań. Ułatwi ona korygowanie zadań i dostosowanie działań do aktualnych potrzeb i zmieniających się uwarunkowań.

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim jak i międzynarodowym. Art. 18 konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Podstawową zasadą Konstytucji jest ochrona praw rodziny. Rodziny znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej, zwłaszcza wielodzietne i niepełne, mają prawo do szczególnej pomocy ze strony państwa. Rodzina to podstawowa komórka społeczna składająca się z rodziców i dzieci. Zapewnia ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Stanowi ona pierwsze naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze z którym styka się dziecko. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Każda rodzina tworzy własną niepowtarzalną atmosferę życia. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży poprzez nieuświadomione przekazywanie wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań. Zdrowa rodzina wypełniając w sposób prawidłowy swoje funkcje zapewnia dzieciom poczucie bezpieczeństwa i własnej wartości dając im możliwość prawidłowego rozwoju i prawidłowego wypełniania ról społecznych w przyszłości.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotny wpływ mają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną. Rodzina dotknięta nimi bez pomocy z zewnątrz często nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci, rozwiązywać swoich problemów i wyjść z sytuacji kryzysowych.

Do zjawisk patologicznych zalicza się w szczególności: alkoholizm, narkomanię, przestępczość, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz przemoc w rodzinie. Problemy te są najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci. Występowanie ich często jest powiązane z problemem ubóstwa i długotrwałego bezrobocia, które to stanowi podstawowe podłoże braku równowagi i bezpieczeństwa w rodzinie. Występujące w rodzinie problemy są często złożone i do rozwiązania wymagają interdyscyplinarnych i skoordynowanych działań osób ze specjalistycznym przygotowaniem oraz instytucji działających na rzecz rodzin. Rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego ich monitorowania i wsparcia, w tym w szczególności przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, policję, kuratorów sądowych, a w razie potrzeby przez asystentów rodzinnych. Działania takie mogą być skuteczniejsze jedynie przy założeniu współpracy wszystkich instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Praca z rodziną powinna być prowadzona we wczesnym okresie jej zagrożenia przez wykwalifikowaną w tym zakresie kadrę.

Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócenie jej prawidłowego funkcjonowania poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostawało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie.

Niniejszy Program jest propozycją zintegrowanych kierunków działań realizowanych w zakresie opieki nad dziećmi i rodziną na terenie gminy Przodkowo.

2. Podstawy Prawne

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013r. poz. 182 z późn. zm.),
- 2) Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2013r. poz.135 z późn. zm.),
- 3) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2005r. nr 180 poz. 1493 z późn. zm.),
- 4) Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011r. nr 43 poz. 225),
- 5) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2012r. poz. 1356 z późn. zm.).

6) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2012r. poz. 124 z późn. zm.)

7) Ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2013r. poz. 594 z późn. zm.)

3. Diagnoza Społeczna

W 2014r. Ośrodek pomocy Społecznej w Przodkowie objął szeroko rozumianym wsparciem 232 rodzin, w tym 159 rodziny z dziećmi. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej było posiadanie niskich dochodów oraz bezrobocie.

Pośród korzystających 232 rodzin korzystało ze wsparcia w szczególności 162 rodziny z powodu ubóstwa , 28 rodzin z powodu bezrobocia, 87 z powodu niepełnosprawności, 12 z powodu problemu alkoholowego, 58 z powodu długotrwałej choroby, 27 z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych, 92 z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa.

Bezrobocie jest głównym czynnikiem sprawczym ubóstwa. Niesie za sobą nie tylko niedostatek ale też i negatywne skutki w zakresie funkcjonowania rodziny. Prowadzi często do zachowań dewiacyjnych w rodzinie, utrzymywania nałogów, marginalizacji, obniżenia poziomu potrzeb bytowych i całokształtu bytowania. W konsekwencji generuje występowanie patologii społecznej oraz nieradzenie sobie w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych. W rodzinach takich często występuje alkoholizm, złe warunki socjalno-bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

Jak wynika z informacji Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kartuzach w pieczy zastępczej na dzień 31 grudnia 2014r. umieszczonych jest 10 dzieci, w tym 0 pełnoletnich.

Pośród nich 8 dzieci przebywa w 3 rodzinach zastępczych spokrewnionych, 2 dzieci w 1 rodzinie zastępczej niezawodowej oraz 4 dzieci w Domu Dziecka.

W zakresie tym zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina Przodkowo współfinansuje pobyt 4 dzieci w rodzinach zastępczych oraz 3 dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej. Dane z Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Kartuzach wskazują, że obecnie 10 rodzin z terenu gminy Przodkowo jest objętych opieką kuratora w zakresie opiekuńczo-wychowawczym.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego w 2014r. wynika że u 14 rodzin, w których wychowywane są dzieci wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”. W 2014r. Policja dokonała 16 Interwencji domowych, gdzie sprawcy działali pod wpływem alkoholu oraz zatrzymała do wytrzeźwienia 9 sprawców awantur domowych.

W związku z nadużywaniem alkoholu Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 15 rozmów interwencyjno-motywujących, a w stosunku do 4 osób podjęła czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnień od alkoholu.

Jak wynika z danych oświatowych na terenie gminy funkcjonuje 5 publicznych szkoły podstawowe oraz 3 Gimnazja. W 2014r. do szkół podstawowych uczęszczało 759 dzieci, do gimnazjum 328 dzieci, a klasie „0” było 105 – 5-latków oraz 52 – 6 –latków. Na terenie gminy Przodkowo jest również jedna szkoła ponadgimnazjalna, która kształci uczniów z terenu całego powiatu.

W 2014r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Przodkowie finansował dożywianie w 12 szkołach 303 dzieciom z rodzin najuboższych.

Diagnozowanie zasobów pozwala na wskazanie form pomocy niezbędnych dla rodzin znajdujących się w sytuacjach zagrożenia i kryzysu. Znajomość potencjału i dostępność usług daje możliwość formułowania celów i zadań, które mogą stanowić spójny system działania na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

4. Założenia Programu

4.1. *Ochrona i wsparcie rodziny naturalnej*

Rodzina naturalna, postrzegana w środowisku jako zagrożona wykluczeniem społecznym powinna znaleźć wsparcie ośrodka pomocy społecznej, do którego należy zdiagnozowanie problemu i koordynacja działań wspierających.

Doskonalenia wymaga integracja działań:

- pracowników pomocy społecznej,
- pracowników podstawowej opieki medycznej,
- wychowawców, nauczycieli, pedagogów szkolnych,
- duszpasterzy,
- pracowników poradni psychologiczno – pedagogicznych,
- kuratorów sądowych,
- policji,
- przedstawicieli organizacji pozarządowych i wolontariuszy.

Typowanie rodzin naturalnych do objęcia pomocą instytucjonalną z zasady powinno się dokonywać z inicjatywy i pod ciągłą obserwacją pracownika socjalnego, bądź przedstawiciela innej instytucji (szkoły, policji itd.) we współpracy z pracownikiem socjalnym. Podstawowym warunkiem dobrej współpracy wspomnianych wyżej instytucji jest dobry przepływ informacji między nimi i rozpoznanie wzajemnych możliwości oraz kompetencji.

Konieczne jest utworzenie poradnictwa, zwłaszcza psychologiczno – pedagogicznego, oraz jego upowszechnienie w środowisku. Poradnictwo i wsparcie psychologiczno – pedagogiczne świadczone w gabinetach szkolnych nie obejmuje znacznej części potrzebujących. Należałoby rozważyć możliwość świadczenia profesjonalnych usług pedagoga czy psychologa rodzinnego oraz asystenta rodzinnego w domach klientów. Wsparcie psychologiczno – pedagogiczne rodzin naturalnych powinno być łączone z pomocą materialną. Środowisko rodzinne naznaczone alkoholizmem, ubóstwem itp. dość często otrzymują pomoc materialną bez żadnych zobowiązań do zmian w funkcjonowaniu społecznym. Nasila to i pogłębia ich marginalizację i odwrotnie pomoc psychologiczna musi być właściwie wzmacniana wsparciem materialnym rodzin.

4.2. *Permanentne doskonalenie form i metod wsparcia rodziny*

Wprawdzie można przyjąć, że forma pracy z rodziną utrwalona wieloletnią praktyką powinna być kontynuowana, to jednak zachodzą okoliczności, które, burzą wypracowany porządek i wskazują na potrzebę permanentnego uczenia się i doskonalenia form i metod pracy z rodziną.

4.3. *Charakterystyka sytuacji rodzin*

Diagnostując rodzinę należy mieć na uwadze, że określona jest jako dynamiczny system psychospołeczny, w skład którego wchodzi rodzice, dzieci czy też wspólnie mieszkający dalsi krewni. Jest ona dlatego dynamiczna, gdyż ciągle zachodzą w niej jakieś procesy czy zmiany. Rodzina jest pierwszą „szkołą życia” każdego dziecka. To miejsce, w którym zaspakajane są najważniejsze potrzeby dziecka. W rodzinie człowiek uczy się kochać i przebaczać, ale w rodzinie może też nauczyć się oszukiwać, nienawidzić, zaprzeczać uczuciom. Dziecko uczy się przede wszystkim przez doświadczenie, obserwację, naśladuje rodziców i ich zachowania, przyjmuje ich poglądy i wartości.

Mimo wielu danych dotyczących sytuacji klientów GOPS brak jest pełnej informacji o rodzinie. Dane te są rozproszone i w związku z tym nie dają pełnego obrazu sytuacji rodzin. Najbardziej znane są warunki życia tych rodzin, które korzystają ze świadczeń pomocy społecznej

Współczesna rodzina boryka się z wieloma problemami, są nimi m.in.:

- brak bezpieczeństwa ekonomicznego wynikający z trudnej sytuacji na rynku pracy,
- niskie kwalifikacje i zarobki,
- niemożność utrzymania mieszkania,
- wysokie koszty edukacji dzieci.

Ponadto zauważa się:

- wzrost źle funkcjonujących rodzin,
- narastających konfliktów oraz,

- brak kompetencji do ich rozwiązania.

Rodzina dysfunkcyjna to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci (poszczególne dysfunkcje znajdują źródło w zachowaniach rodziców). Zaspakajane są w niej głównie potrzeby rodziców. Zaburzona jest w niej również więź emocjonalna między członkami rodziny, relacje nie są oparte na równości. Są osoby ważniejsze w rodzinie, którym należy się podporządkować. Zasady są narzucone, sztywne, często nieuzasadnione, błędy nie są wybaczone, lecz wypominane, nie można wyrażać wszystkich swoich spostrzeżeń, uczuć, myśli i pragnień. Atmosfera w rodzinie jest pełna napięcia a system rodziny nie służy wszystkim jej członkom, nie wspiera ich, a nawet hamuje rozwój indywidualny.

Rodzina dysfunkcyjna to:

- 1) Rodzina z problemem alkoholowym,
- 2) Rodzina z problemem wykorzystywania seksualnego,
- 3) Rodzina z terrorem psychicznym (przemoc emocjonalna),
- 4) Rodzina z przemocą fizyczną,
- 5) Rodzina z przewlekłą chorobą.

Tabela nr 1

Liczba osób korzystających z zasiłków stałych w latach 2012 – 2014

Wyszczególnienie	2012	2013	2014
Osoby samotnie gospodarujące	18	22	23
Osoby pozostające w rodzinie	6	7	7

Liczba osób korzystających z zasiłków stałych w okresie ostatnich 3 lat utrzymuje się praktycznie na tym samym poziomie.

Tabela nr 2

Powody przyznawania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	2012	2013	2014
Ubóstwo	126	162	162
Bezdomność	7	7	8
Potrzeba ochrony macierzyństwa	71	85	92
W tym wielodzietność	69	82	89
Bezrobocie	44	51	28
Niepełnosprawność	77	85	87
Długotrwała lub ciężka choroba	44	56	58
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	23	35	27
W tym rodzin niepełno	16	30	23
Wielodzietne	8	5	3
Przemoc w rodzinie	2	3	2
Alkoholizm	3	7	12
Sytuacja kryzysowa	0	0	0

Głównym powodem przyznawania świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo często spowodowane niepełnosprawnością i bezrobociem. Z roku na rok rośnie liczba osób niepełnosprawnych.

Tabela nr 3

Typy rodzin objętych pomocą społeczną

Typy rodzin	2012	2013	2014
<i>Rodziny ogółem</i>	243	246	232
<i>Liczba osób – 1</i>	41	43	44
- 2	23	22	21
- 3	29	37	33
- 4	37	42	32
- 5	59	49	51
- 6 i więcej	54	53	51
<i>Liczba dzieci w rodz.</i>	163	174	159
- 1	27	41	30
- 2	34	46	42
- 3	56	47	49
- 4	19	26	28
- 5	15	5	6
- 6	1	4	2
- 7 i więcej	11	5	2

Liczba rodzin objętych pomocą społeczną w 2014 roku nieznacznie zmalała w porównaniu do roku 2012 i 2013 spowodowane jest to tym, że niektóre rodziny przeżywają tylko chwilowe problemy i nie ubiegają się o pomoc w kolejnych latach. Przede wszystkim pomocą objęte są rodziny wielodzietne oraz osoby starsze, samotne i schorowane.

5. Adresaci Programu

Rodziny wychowujące dzieci oraz rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożone ubóstwem, problemem uzależnienia oraz rodziny dotknięte przemocą.

6. Cele Programu

Wspieranie rodziny polega na pracy z całą rodziną to jest ze wszystkimi jej członkami. W związku z tym opracowano odpowiednie cele mające na względzie dobro każdego członka rodziny oraz metody rozwiązywania istniejących w niej problemów.

Nasze cele zostały opracowane na podstawie potrzeb wynikających z sytuacji w jakich znajdują się rodziny zamieszkujące w gminie Przodkowo, wieloletnich doświadczeniach oraz aktów prawnych i lokalnych strategii i programów o których mowa we wprowadzeniu. Opracowując cele uwzględniliśmy zadania własne gminy oraz obowiązki wójta w zakresie wspierania rodziny, realizowane poprzez działania odpowiednich instytucji.

CEL GŁÓWNY:

Stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w gminie Przodkowo.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin

Zadania:

- 1) Stałe diagnozowanie i monitoring warunków życia rodzin,
- 2) Zapewnienie bezpieczeństwa materialno-bytowego rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej której nie są w stanie pokonać wykorzystując własne możliwości.
- 3) Objęcie pomocą dzieci w szczególności w formie dożywiania, zaopatrzenia w podręczniki, organizowanie wypoczynku w okresie wolnym od nauki, umożliwienie korzystania z organizowanych form spędzania czasu wolnego.
- 4) Praca z rodziną poprzez prowadzenie pracy socjalnej przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 5) Monitoring funkcjonowania i wydolności opiekuńczo-wychowawczej rodzin oparty na zaangażowaniu i współpracy wszystkich podmiotów działających na rzecz dobra i bezpieczeństwa dziecka i rodziny.

- 6) Zapewnienie rodzinom specjalistycznego poradnictwa i wsparcia.
- 7) Podejmowanie działań w zakresie aktywności społeczno-zawodowej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym celem umożliwienia podjęcia zatrudnienia.

Realizatorzy: GOPS, PUP, Rada Gminy, Urząd Gminy, placówki oświatowe, Poradnia pedagogiczno-psychologiczna

2. Wspomaganie potencjału rozwojowego rodziny

Zadania:

- 1) Systematyczne diagnozowanie warunków życia rodzin, ich potrzeb i oczekiwań oraz udzielanie im stosownej pomocy.
- 2) Rozwijanie systemu wsparcia i specjalistycznego poradnictwa dla rodzin, w tym psychologicznego i prawnego.
- 3) Wspieranie i propagowanie różnych form aktywności społecznej działającej na rzecz wspomagania rodzin oraz umacniania w nich więzi rodzinnych.
- 4) Promowanie wartości rodzinnej poprzez organizowanie spotkań edukacyjnych mających na celu wymianę doświadczeń, uczenie i pogłębianie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, poprawianie relacji rodzic-dziecko.
- 5) Prowadzenie kampanii medialnych (ulotki, plakaty, artykuły prasowe) na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania powstawania dysfunkcji.
- 6) Podejmowanie działań na rzecz powrotu do rodziny naturalnej dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.
- 7) Zapewnienie opieki nad dziećmi rodziców pracujących
- 8) Podejmowanie działań zapobiegających niedostosowaniu społecznemu dzieci
- 9) Tworzenie i współfinansowanie placówek wsparcia dziennego takich jak: kluby, świetlice dla dzieci
- 10) Realizacja na terenie gminy programów zdrowotnych.
- 11) Udział Gminy w rządowych i innych programach wspierania rodzin
- 12) Podejmowanie działań przeciwdziałających przemocy w rodzinie i uzależnieniom
- 13) Doskonalenie zawodowe pracowników podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie
- 14) Podejmowanie współpracy i wypracowywanie zasad wspólnego działania wszystkich podmiotów działających na rzecz umacniania rodzin.
- 15) Rozwój i wykorzystywanie gminnej bazy sportowej w celach aktywności ruchowej i rekreacyjnej.

Realizatorzy: GOPS, Urząd gminy, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, placówki oświatowe

3. Wspomaganie dziecka w środowisku szkolnym

Zadania:

- 1) Wzbogacenie oferty edukacyjnej oraz wspieranie uczniów uzdolnionych.
- 2) Wspieranie potrzeb edukacyjnych dzieci niepełnosprawnych poprzez stworzenie usług i ulg wspierających ich proces edukacyjny
- 3) Wyrównywanie szans edukacyjnych przez pomoc materialną (stypendia, zasiłki, dofinansowanie do imprez szkolnych i wycieczek, udział w projektach)
- 4) Wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży, w tym udział placówek oświatowych w projektach
- 5) Realizowanie przez szkołę programów profilaktycznych wspierających wychowywanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno-wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym
- 6) Realizowanie programów prozdrowotnych
- 7) Udzielanie psychologicznego i pedagogicznego wsparcia uczniom znajdującym się w sytuacjach tego wymagających oraz ich rodzinom

- 8) Podejmowanie przez szkołę działań mających na celu kształtowanie właściwego zachowania nawyków i postaw życiowych
- 9) Podejmowanie przez szkołę współpracy z innymi podmiotami w zakresie rozwiązywania problemów uczniów z rodzin niedomagających
- 10) Prowadzenie świetlic szkolnych oraz organizowanie tam zajęć i pomocy dla uczniów
- 11) Organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami
- 12) Organizowanie poradnictwa i konsultacji dla rodziców ze specjalistami
- 13) Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów społecznych poprzez prowadzenie w szkole programów profilaktycznych dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem
- 14) Inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych
- 15) Podejmowanie działań mających na celu integrację dzieci i młodzieży niepełnosprawnej.

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, GKRPA, Urząd Gminy

4. Opieka nad dziećmi z rodzin niewydolnych wychowawczo

Zadania:

- 1) Praca socjalna z rodziną przeżywającą trudności opiekuńczo-wychowawcze, prowadzona przez pracownika socjalnego
- 2) Zatrudnienie asystenta rodziny w przypadku zagrożenia odebraniem dziecka do pieczy zastępczej lub umożliwienie powrotu dziecka do rodziny naturalnej
- 3) Podejmowanie działań w celu zapewnienia nadzoru kuratora nad nieletnimi pozbawionymi dostatecznej opieki ze strony rodziców
- 4) Współdziałanie podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny celem przepływu informacji i podjęcie stosownych działań
- 5) Organizowanie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego w szkole oraz w placówkach specjalistycznych dla dzieci z rodzin niewydolnych
- 6) Tworzenie i wspieranie działalności świetlic i placówek wsparcia dziennego oraz organizowanie w nich pomocy i opieki dla dzieci w godzinach poza szkolnych
- 7) Prowadzenie monitoringu dziecka w rodzinie dotkniętej sytuacją kryzysową
- 8) Mobilizowanie rodziców do korzystania z programów korekcyjno-edukacyjno-terapeutycznych oraz specjalistycznej konsultacji
- 9) Priorytetowe przyjmowanie do placówek przedszkolnych dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo
- 10) Organizowanie wobec dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo w szkole dostępnych form wsparcia (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze i inne).

Realizatorzy: GOPS, placówki oświatowe, Urząd Gminy, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna.

5. Poprawa stanu bezpieczeństwa rodziny, dzieci i młodzieży oraz zapobieganie uzależnieniom i zjawiskom przemocy

Zadania:

- 1) Realizacja programów dotyczących uzależnień, agresji, radzenia sobie ze stresem adresowanych do dzieci.
- 2) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży.
- 3) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych
- 4) Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym oraz zjawiskiem przemocy.
- 5) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu

- 6) Organizowanie prelekcji w szkołach przez specjalistów zajmujących się rozwiązywaniem problemów w tym zakresie
- 7) Promocja pozytywnych wzorców zachowań poprzez organizowanie w szkole zajęć, imprez, spotkań ukierunkowanych na wspieranie i prawidłowy rozwój i postawę społeczną młodego człowieka.
- 8) Ustawiczne szkolenie nauczycieli w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom
- 9) Monitorowanie zjawiska krzywdzenia dzieci i młodzieży
- 10) Promocja instytucji udzielających pomocy w przypadkach zaistnienia zjawiska przemocy
- 11) Współpraca wszystkich instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy i ochrony ofiar przemocy
- 12) Wspieranie rozwoju i działania podmiotów udzielających wsparcia osobom i rodzinom znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

Realizatorzy: GOPS, Policja, placówki oświatowe, GKRPA, Rada Gminy, Poradnia psychologiczno-pedagogiczna, Zespół Interdyscyplinarny

7. Zasoby

1. Analiza zasobów:

I. Procedury, programy:

1. Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz ofiar przemocy w rodzinie w powiecie kartuskim na lata 2014-2020,
2. Powiatowy program korekcyjno – edukacyjny dla sprawców przemocy pn. „Można Inaczej”,
3. Gminny program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Gminy Przodkowo.

II. Zasoby rzeczowe :

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Przodkowie,
2. Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobysewie,
3. Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach,
4. Centrum Integracji Społecznej w Ostrzycach,
5. Klub Abstynenta w Kartuzach.

III. Zasoby organizacyjne

1. Zespół interdyscyplinarny,
2. Gminna komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
3. Stały kontakt z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Kartuzach.

IV. Zasoby ludzkie

1. Parafie z terenu gminy Przodkowo,
2. Caritas przy parafii Św. Andrzeja w Przodkowie,
3. Pracownicy instytucji pomocy społecznej,
4. Policja,
5. NGO

8. Przewidywane Efekty

- stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- ograniczenie szerzenia się patologii,
- zminimalizowanie negatywnych zachowań wśród dzieci i młodzieży,
- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i młodzieży,

- zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji,
- ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej.

9. Źródła finansowania

Realizacja Programu będzie odbywać się w zakresie posiadanych środków budżetu gminy, budżetu państwa oraz środków pozabudżetowych pozyskiwanych z innych źródeł.

Program finansowany ze środków:

1. Budżetu Gminy Przodkowo,
2. Budżetu państwa w ramach dotacji,
3. Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektów,
4. MPiPS w ramach projektów,
5. PFRON w ramach programów i projektów.

10. Monitoring i Ewaluacja

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się sprawami rodziny. Monitoring będzie podlegał na pozyskiwaniu informacji i danych od podmiotów realizujących poszczególne zadania, co umożliwi wgląd w zakres podejmowanych działań, ich analizę oraz ocenę skuteczności. Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

Program będzie monitorowany poprzez analizę wskaźników osiągnięcia celów:

- analiza porównawcza liczby orzeczeń sądu o umieszczeniu dzieci w całodobowych placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych,
- analiza porównawcza liczby dzieci przebywających w zastępczych formach opieki,
- ilość realizowanych w danym roku programów pracy z rodziną,
- ilość utworzonych grup wsparcia,
- ilość utworzonych placówek wsparcia dziennego,
- liczba przeszkolonych pracowników socjalnych,
- wskaźnik zatrudnienia specjalistów pracy z rodziną,
- liczba dzieci powracających z opieki zastępczej do rodziny,
- ilość spraw skierowanych do zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba rodzin skierowanych do Specjalistycznych Poradni,
- liczba osób, które wzięły udział w szkoleniach,
- liczba osób uczestniczących w warsztatach,
- liczba udzielonych porad,
- liczba osób skierowanych do programu aktywizacji osób bezrobotnych.

Zgodnie z art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej w terminie do dnia 31 marca każdego roku burmistrz składa Radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z ich realizacją. Koordynacją w zakresie realizacji Programu zajmuje się Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej.

11. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Przodkowo oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodziny będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co zwiększy jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystywaniu też własnej aktywności i potencjału jaki posiada. Ważnym elementem powodzenia w zakresie realizacji Programu jest ścisła współpraca podmiotów zajmujących się sprawami rodziny i podejmowanie interdyscyplinarnych działań.